

ПРАКСА УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Припремио: проф. др Миле Дмичић

(Одлука број: У-4/10 од 18. маја 2011. године)

СТАТУТ ОПШТИНЕ ВЛАСЕНИЦА

Из Устава Републике Српске произлази да се грађанину гарантује слобода изражавања националне припадности и културе... и да нико није дужан да се изјашњава о својој националној припадности, да све вјерске заједнице имају исти правни положај и слободе у вршењу вјерских послова и вјерских обреда и да је противуставно распиривање, националне, расне и вјерске мржње и нетрпељивости. Дакле, ови принципи забрањују присиљавање грађана на одређени вјерски садржај, као и на право да не исповиједа ниједну вјеру. По оцијени Суда, Скупштина општине Власеница је повриједила и принцип законитости из члана 108. Устава Републике Српске, према којем прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

Из образложења:

Клуб Бошњака у Вијећу народа Републике Српске приједлогом је покренуо поступак за оцјењивање уставности и законитости чл. 6. и 9. Статута општине Власеница („Службени гласник Скупштине општине Власеница“ број 4/07), који је донијела Скупштина општине Власеница. У приједлогу и накнадно достављеном извјештају Удружења грађана „Босона“, као допуни аргументације из приједлога, наводи се да оспорени чланови Статута

нису у сагласности са чланом 1. став 4. и чланом 10. Устава Републике Српске и чланом 5. став 2. Закона о локалној самоуправи. Наиме, предлагач сматра да вјерска обиљежја у грбу општине Власеница, прописана оспореним чланом 6. ст. 5. и 10. Статута, као обиљежја само српског народа, значе неравноправност других конститутивних народа и дискриминацију бошњачког народа. Наводе да и прописивање оспореним чланом 9. став 2. Статута да је слава Општине дан Светих апостола Петра и Павла такође није у складу са уставним начелима равноправности и недискриминације, јер се са славом као вјерским празником не могу поистовјетити припадници других вјероисповијести.

У поступку оцјењивања уставности и законитости оспорених чланова Статута општине Власеница Суд је имао у виду да је Уставом Републике Српске: у члану 5. алинеје 1. и 2. прописано да се уставно уређење Републике темељи на гарантовању и заштити људских слобода и права у складу са међународним стандардима и обезбјеђивању националне равноправности и заштити виталних интереса конститутивних народа; у члану 8. став 1. да Република има заставу, грб и химну; у члану 10. да су грађани Републике Српске равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки су пред законом, и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај или друго лично својство и у члану 102. став 1. тачка 8. да општина преко својих органа у складу са законом обавља и друге послове утврђене Уставом, законом и статутом општине.

Такође, Суд је у овом поступку имао у виду и одредбу члана 5. Закона о локалној самоуправи (“Службени гласник Републике Српске” бр.101/04, 42/05 и 118/05), којом је прописано да јединица локалне самоуправе има један или више симбола (став 1); да симбол изражава историјско, културно и природно наслеђе јединице локалне самоуправе (став 2); да грб јединице локалне самоуправе мора бити сачињен и описан по правилима хералдике (став 3), да

се облик, садржај и употреба симбола регулишу статутом јединице локалне самоуправе у складу са законом и да скупштина општине, поред осталог доноси одлуку о проглашењу празника општине (члан 30. алинеја 13).

Поред наведеног, Суд је утврдио да је Законом о празницима Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске” број 43/07), у члану 6. прописано да се статутом јединице локалне самоуправе може одредити и један дан – празник, као радни дан који се слави на подручју јединице локалне самоуправе.

Имајући у виду да грб, као симбол општине Власеница, на основу наведених уставних и законских одредби, треба да одражава историјско, културно и природно наслеђе свих грађана ове јединице локалне самоуправе, Суд је оцијенио да оспорени члан 6. став 5. и 10. Статута општине Власеница („Службени гласник Скупштине општине Власеница“ број 4/07) није у сагласности са Уставом и законом. Наиме, грб општине Власеница је званични симбол основне територијалне јединице локалне самоуправе и као такав, по оцјени Суда, мора да буде прихватљив за све грађане те територијалне јединице, што је утврђено и наведеним одредбама Устава Републике Српске. С обзиром на то да је оспореним чланом Статута прописано да се у средишњем дијелу грба као симбол Општине налази црква (манастир) Св. Апостола Петра и Павла и да крст, који се налази у доњем дијелу грба симболизује страдања Власенчана у ратовима, неспорно је, по оцјени Суда, да се ради о симболима који представљају само грађане хришћанског православног вјерског и културног наслеђа, односно не ради се о симболима са којима се могу идентификовати сви грађани ове мултинационалне територијалне јединице.

У погледу оспоравања одредбе члана 9. став 2. Статута Суд је, на основу наведених уставних и законских одредби, оцијенио да ни ова одредба није у сагласности са Уставом и законом. Из Устава Републике Српске произлази да се грађанину гарантује слобода изражавања националне припадности и културе... и да нико није дужан да се изјашњава о својој националној припадности,

да све вјерске заједнице имају исти правни положај и слободе у вршењу вјерских послова и вјерских обреда и да је противустванно распиривање, националне, расне и вјерске мржње и нетрпељивости. Дакле, ови принципи забрањују присиљавање грађана на одређени вјерски садржај, као и на право да не исповиједа ниједну вјеру. Оспореним прописивањем светковања крсне славе општине-града, уводе се вјерски обичаји у јединице локалне самоуправе и доводе у привилегован положај припадници једне вјере у односу на остале грађане. На тај начин вјера постаје разлог одвајања, неразумијевања и разликовања њених грађана. Поред тога, Суд је утврдио да је Скупштина општине Власеница, супротно члану 6. Закона о празницима Републике Српске, истим чланом прописала да је то нерадни, умјесто радни дан за све општинске органе, предузећа и установе на подручју општине Власеница. По оцјени Суда, Скупштина општине Власеница је повриједила и принцип законитости из члана 108. Устава Републике Српске, према којем прописи и други општи акти морају бити у сагласности са законом.

(Одлука број: У-31/10 од 25. октобра 2011. године)

ЗАКОН О СТВАРНИМ ПРАВИМА

Суд је оцијенио да су разлози прописивања могућности укњижбе права ванкњижних носилаца стварних права у року од три године ствар цијелисходности законодавне политике, о чему Уставни суд, у смислу члана 115. Устава, није надлежан да одлучује. Исто тако, Суд је оцијенио да није надлежан да одлучује о уставности чланова 91. до 104. Закона о стварним правима због тврдње даваоца иницијативе да на другачији начин регулишу исту материју раније донесеног Закона о одржавању стамбених зграда.

Наиме, с обзиром на то да су и Закон о стварним правима и Закон о одржавању стамбених зграда прописи исте правне снаге, Суд је оцијенио да, према члану 115. Устава, није надле-

жан да оцјењује њихову међусобну усклађеност по било ком питању, па тако ни по питању међусобних односа етажних власника.

Из образложења:

Игор Сјериков из Бањалуке дао је Уставном суду Републике Српске иницијативу за покретање поступка за оцјењивање уставности чл. 91. до 104. и 346. Закона о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“ број 124/08). У иницијативи је наведено да је оспорени члан 346. Закона о стварним правима несагласан са члановима 56. и 60. Устава Републике Српске и чланом 1. Првог протокола уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода. Наиме, давалац иницијативе сматра се овом законском одредбом свим етажним власницима који су легално, према раније важећим прописима стекли етажно власништво, одузима њихово етажно право власништва, будући да је прописано да ако у року од три године не траже упис у земљишну књигу, трајно губе своје право власништва.

Оспореним одредбама чланова 91. до 104. Закона о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“ број 124/08), поред осталог, прописан је начин уређивања узајамног односа етажних власника у погледу обима и начина коришћења и одржавања посебних дијелова непокретности и дијелова непокретности који служе згради као цјелини или неким њеним посебним дијеловима.

У оспореном дијелу члана 346. овог закона, у складу са утврђеном обавезом укњижбе стварних права, прописано је да ванкњижни носиоци стварних права могу у року од три године покренути поступак за упис стварних права у погледу непокретности и свих промјена на њима у земљишну књигу.

У поступку оцјењивања уставности оспорених одредаба Закона о стварним правима, Суд је имао у виду да је Амандманом XXXII на Устав Републике Српске, којим је замијењен члан 68. Устава, утврђено да Република уређује и обезбјеђује, поред осталог, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине

(тачка 6). Такође, Суд је имао у виду да је чланом 60. став 1. Устава утврђено да физичка и правна лица остварују својинска права на непокретности према њиховој природи и намјени, у складу са законом, а да је чланом 56. Устава утврђено да се законом може ограничити или одузети право својине, уз правичну накнаду.

На основу наведених уставних одредаба, као и разлога оспоравања Закона о стварним правима, Суд је оцијенио да је стицање, коришћење, располагање, заштита и престанак права својине, других стварних права и државине у овом закону уређено у складу са наведеним уставним одредбама. Наиме, Суд је оцијенио да прописана могућност да ванкњижни носиоци стварних права могу покренути поступак за књижење, односно упис својих права у трогодишњем року, не представља повреду наведених уставних норми. Напротив, ова норма је у интересу свих ванкњижних власника, јер се на тај начин штите од могућности да трећа савјесна лица стекну права на те некретнине. Очигледно је да давалац иницијативе погрешно тумачи члан 346. Закона о стварним правима када наводи да се овом законском нормом свим етажним власницима одузима њихово етажно власништво које је легално стечено према важећим прописима. У вези с тим Суд је оцијенио да и само језичко и логичко тумачење ове норме указује на то да је на овај начин свим ванкњижним носиоцима стварних права (дакле, не само етажним власницима) дата могућност да у одређеном року покрену поступак књижења својих права, да могу захтијевати брисање права која се не могу сматрати ваљаним, односно да издејствују упис својих ванкњижно стечених права независно од правила о заштити повјерења у земљишне књиге. Наиме, имајући у виду да се подруштвљавање, као посљедица социјалистичког правног режима, одразило и на ажурност земљишне књиге, односно да не постоји идентичности књижног и ванкњижног власништва, по оцјени Суда, оспореном одредбом се само одгађа примјена начела заштите повјерења у истинитост и потпуност земљишних књига.

Суд је оцијенио да су разлози прописивања могућности укњижбе права ванкњижних носилаца стварних права у року

од три године ствар цјелисходности законодавне политике, о чему Уставни суд, у смислу члана 115. Устава, није надлежан да одлучује. Исто тако, Суд је оцијенио да није надлежан да одлучује о уставности чланова 91. до 104. Закона о стварним правима због тврдње даваоца иницијативе да на другачији начин регулишу исту материју раније донесеног Закона о одржавању стамбених зграда. Наиме, с обзиром на то да су и Закон о стварним правима и Закон о одржавању стамбених зграда прописи исте правне снаге, Суд је оцијенио да, према члану 115. Устава, није надлежан да оцјењује њихову међусобну усклађеност по било ком питању, па тако ни по питању међусобних односа етажних власника.

(Рјешење број: У-52/09 од 15. новембра 2011. године)

ОДЛУКА О ЗАШТИТИ И ДРЖАЊУ ЖИВОТИЊА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА БАЊА ЛУКА

Суд је утврдио да је Закон о здравственој заштити животиња и ветеринарској дјелатности, који је наведен као правни основ за доношење оспорене Одлуке, престао да важи прије подношења приједлога за утврђивање неуставности и незаконитости оспорених одредби Одлуке о заштити и држању животиња на територији Града Бања Лука и да Суд, према члану 115. Устава Републике Српске, не може оцјењивати сагласност општег акта са законом који је престао да важи, јер тај закон више није дио правног система Републике Српске.

Из образложења:

Удружење грађана „НОА“ – Друштво за заштиту животиња, - Бања Лука поднијело је Уставном суду Републике Српске приједлог за утврђивање неуставности и незаконитости члана 15. ст.1, 3. и 4, члана 19. ст. 3. и 4. и чл. 23. и 24. Одлуке о заштити и држању

животиња на територији града Бања Лука („Службени гласник Града Бања Лука“ бр. 22/04, 19/06, 28/06, 15/07 и 17/07), коју је донијела Скупштина града Бања Лука. Предлагач оспорава законитост наведених одредаба Одлуке о заштити и држању животиња на територији Града Бања Лука у односу на одредбе члана 8. став 4. и члана 9. став 2. Закона о заштити и добробити животиња, члана 3. ст. 2. и 4. и члана 17. Закона о одржавању стамбених зграда, члана 27. Закона о ловству, те члана 30. Закона о локалној самоуправи. Исто тако, предлагач сматра да су оспореним нормирањем нарушени уставни принципи о равноправности грађана, неповредивости човјекове приватности, личног и породичног живота, те слободне кретања установљени чл. 10, 13. и 21. Устава Републике Српске, те гарантовани Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода.

Оспореним одредбама овог акта прописано је: да у објектима или зградама колективног становања једно домаћинство може држати у стану највише једног пса, односно највише три мачке, уз сагласност надлежног органа заједнице етажних власника, а да у истим није дозвољено држање паса и мачака на балкону, тераси или лођи, на тавану, подруму или другој заједничкој просторији и увођење паса и мачака у лифтове, осим кад исте истовремено не користе станари и грађани, те да се у дворишту индивидуалног стамбеног објекта могу држати два пса и три мачке, а њихов подмладак најдуже до шест мјесеци старости (члан 15. ст. 1, 3. и 4); да се забрањује извођење, шетња и пуштање паса на дјечијим игралиштима, у двориштима предшколских, школских и здравствених установа, спортским теренима, уређеним јавним парковима, на Тргу Крајине и улицама Веселина Маслеше и Бана Милосављевића, те да се од ове одредбе изузимају ловачки пси, који могу да се крећу слободно на територији ловишта, за вријеме лова, и овчарски пси за вријеме чувања стоке, уз обавезно присуство власника (члан 19. ст. 3. и 4); да се пас не смије уводити у објекте и на просторе на којима је јасно истакнут знак забране, који је кружног облика, са прецртаним ликом пса, те да се ове одредбе не односе

на псе-водиче слијепих особа (члан 23); да се уводи и прописује висина локалне таксе за држање паса на територији града Бања Лука и која се плаћа по животињи за сваку календарску годину, а да ће наплату исте вршити орган који одреди Скупштина града, те да су ове таксе ослобођени власници који удоме пса луталицу и особе оштећеног вида које посједују псе-водиче (члан 24).

У поступку оцјењивања уставности и законитости оспорене Одлуке о заштити и држању животиња на територији града Бања Лука („Службени гласник Града Бања Лука“ бр. 22/04, 19/06, 28/06, 15/07 и 17/07), коју је донијела Скупштина града Бања Лука, Суд је утврдио да је Закон о здравственој заштити животиња и ветеринарској дјелатности („Службени гласник Републике Српске“ бр. 11/95 и 52/01), чији је члан 3. наведен као правни основ за доношење овог акта, престао да важи ступањем на снагу Закона о ветеринарству у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број 42/08).

Суд је утврдио да је Закон о здравственој заштити животиња и ветеринарској дјелатности, који је наведен као правни основ за доношење оспорене Одлуке, престао да важи прије подношења приједлога за утврђивање неуставности и незаконитости оспорених одредби Одлуке о заштити и држању животиња на територији Града Бања Лука и да Суд, према члану 115. Устава Републике Српске, не може оцјењивати сагласност општег акта са законом који је престао да важи, јер тај закон више није дио правног система Републике Српске.

(Рјешење број: У-40/од 15. новембра 2011. године)

ЗАКОН О ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРАЗНИЦИМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Вијеће за заштиту виталног интереса је утврдило да је Законом о допунама Закона о празницима Републике Српске повријеђен витални национални интерес конститутивног бошњачког народа из члана 70. Устава Републике Српске, допуњеног Амандманом LXXVII на Устав, дефинисан у алинеји 2, која се односи на идентитет једног конститутивног народа, те у алинеји 6 која се односи на његовање културе, традиције, вјероисповијести и културног наслеђа тог народа.

Из образложења:

Предсједавајући Вијећа народа Републике Српске доставио је 20. јула 2011. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број: 03.1/I-377/11 од 18. јула 2011. године, којим се, сагласно захтјеву Клуба делегата бошњачког народа, тражи покретање поступка за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о допунама Закона о празницима Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 2. јуна 2011. године. Уз наведени акт достављен је поменути закон, Одлука о покретању поступка за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа број: 03.2-5-39/11-5 од 13. јуна 2011. године, са образложењем број: 03.2-5-39/11-7 од 17. јуна 2011. године, као и приједлог Амандмана од 17. јуна 2011. године, које је Клуб делегата бошњачког народа дао на овај закон, са образложењем.

Полазећи од наведених уставних одредби, оспореног закона, навода из захтјева, те узимајући у обзир одговор Народне скупштине на рјешење о прихватљивости захтјева Клуба делегата бошњачког народа, Вијеће је оцијенило и утврдило да је Законом о допунама Закона о празницима Републике Српске повријеђен витални национални интерес конститутивног бошњачког народа.

Разматрајући наведени захтјев Вијеће је пошло од тога да је уставно право Народне скупштине да законом уреди празнике у Републици, односно одреди дане празника, начин њиховог обиљежавања и празновања од стране грађана, републичких органа и организација, органа јединица локалне самоуправе, предузећа, установа и других организација. Поред тога, Вијеће сматра да је легитимно право сваког конститутивног народа и осталих грађана у Републици да кроз законодавне механизме очува своју традицију, вјерски и национални идентитет, при чему ниједан конститутивни народ не може имати доминантан положај у односу на један или два конститутивна народа. Дакле, сва три конститутивна народа своја права, слободе и обавезе остварују под једнаким условима и на начин како је то утврђено Уставом Републике Српске. С обзиром на то да је смисао права на очување посебности да се обезбиједи гаранције за очување националног идентитета припадника конститутивних народа, Вијеће је оцијенило да празник, прописан оспореним законом, „Православна нова година“ који се празнује 14. јанура, спада у круг духовних вриједности које његује конститутивни српски народ у очувању своје традиције и идентитета. Према оцјени Вијећа, оспорени закон по свом садржају даје предност једном конститутивном народу међу субјектима на које се односи, те да је, сагласно наведеном, оспореним прописивањем привилегован један конститутивни народ, чиме је прекршен принцип равноправности конститутивних народа из члана 1. Устава Републике Српске и дошло до дискриминације на равноправно уважавање националних, традиционалних, вјерских, културних и других карактеристика конститутивних народа и свих грађана Републике Српске.

Вијеће је утврдило да је Законом о допунама Закона о празницима Републике Српске повријеђен витални национални интерес конститутивног бошњачког народа из члана 70. Устава Републике Српске, допуњеног Амандманом LXXVII на Устав, дефинисан у алинеји 2, која се односи на идентитет једног конститутивног народа, те у алинеји 6 која се односи на његовање културе, традиције, вјероисповијести и културног насљеђа тог народа.

(Одлука број: УВ-5/11 од 20. септембра 2011. године)

**ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ,
ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ И
ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ**

Вијеће за заштиту виталног интереса је оцијенило да захтјеви Клуба делегата бошњачког народа нису прихватљиви, јер нису испуњене процесне претпоставке за одлучивање да ли се предметни закони односе на витални национални интерес бошњачког народа.

Из образложења:

Предсједавајући Вијећа народа Републике Српске доставио је 27. септембра 2011. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број 03.1/I-448/11 од 26. септембра 2011. године, којим се, сагласно захтјеву Клуба делегата бошњачког народа, тражи покретање поступка за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о измјенама и допунама Закона о основном образовању и васпитању, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 15. јула 2011. године. Уз наведени акт достављен је поменути закон, Одлука о покретању поступка за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа број 03.2-5-52/11 од 26. јула 2011. године, приједлози амандмана од 6. септембра 2011. године, које је овај Клуб дао на поменути закон, са образложењем број 03.2-5-59/11-1 од 6. септембра 2011. године.

Вијеће је утврдило да су приложени текстови Амандмана које је на Закон о измјенама и допунама Закона о основном образовању и васпитању, Закон о измјенама и допунама Закона о средњем

образовању и васпитању и Закон о измјенама и допунама Закона о високом образовању дао Клуб делегата бошњачког народа. Поред тога, Вијеће је утврдило да је Клуб делегата бошњачког народа дао образложење амандмана као и допунско образложење амандмана, идентичног садржаја на сва три оспорена закона, у којима се наводи да су овим законима повријеђене, прије свега, одредбе чл. 1. став 4, чл. 7. и 34. Устава Републике Српске, као и члан 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, те члан 2. Протокола бр. 1. уз Европску конвенцију. Осим тога, Вијеће је утврдило да се у образложењу наводе одредбе чл. 4. став 1. и чл. 7. Оквирног закона о основном и средњем образовању („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 18/03) и члана 51. Оквирног закона о високом образовању („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 59/07) и у вези с тим указује на проблеме који се могу појавити због неусклађености оспорених закона са законима који су донесени на нивоу Босне и Херцеговине. Сматрају да би се усвајањем предложених амандмана, којим би се измијениле или допуниле одредбе оспорених закона, отклонила могућност дискриминације по било ком основу, а уз то би се имплементирао поменути Оквирни закон о основном и средњем образовању као и Оквирни закон о високом образовању.

По оцјени Вијећа, ово образложење амандмана на поменути закон, као и допунско образложење амандмана, по својој садржини, не могу се сматрати образложењем са назнаком повреде виталног националног интереса из Амандмана LXXVII на Устав Републике Српске, које је подносилац захтјева обавезан доставити уз захтјев, а што је према одредби члана 46. став 1. алинеја 2. Пословника о раду Уставног суда, процесна претпоставка за одлучивање о прихватљивости захтјева за заштиту виталног националног интереса. Дакле, како из наведеног произлази, Клуб делегата из реда бошњачког народа није поступио у складу са цитираном одредбом члана 46. став 1. алинеја 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске.

Вијеће је оцијенило да захтјеви Клуба делегата бошњачког народа нису прихватљиви, јер нису испуњене процесне

претпоставке за одлучивање да ли се предметни закони односе на витални национални интерес бошњачког народа.

(Рјешење број: УВ -7/11 од 3. октобра 2011. године)

**ОДЛУКА О ИЗБОРУ ПРЕДСЈЕДНИКА ВЛАДЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ БРОЈ 01-1665/10**

Вијеће за заштиту виталног интереса је утврдило да оспореном одлуком није повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

С обзиром на то да су након именовања председника Владе, двије од шест наведених функција попуњене из реда српског народа, као и да је једна функција за сада непопуњена, то по оцијени Вијећа, нису основани наводи из захтјева Клуба делегата бошњачког народа да је оспореном одлуком повријеђен витални национални интерес конститутивног бошњачког народа дефинисан у Амандману LXXVII на Устав Републике Српске, којим је допуњен члан 70. Устава, као остваривање права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним, извршним и правосудним органима власти (алинеја прва) и у једнаким правима конститутивних народа у процесу доношења одлука (алинеја пета).

Из образложења:

Предсједавајући Вијећа народа Републике Српске доставио је 12. јануара 2011. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број 03.1/I-24/11 од 12. јануара 2011. године, којим се, сагласно захтјеву Клуба делегата бошњачког народа, тражи покретање поступка за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Одлуци о избору председника Владе Републике Српске број 01-1665/10, коју је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 29. децембра 2010. године.

Полазећи од наведених одредаба Устава, те имајући у виду наводе Клуба делегата бошњачког народа и одговор Народне скупштине Републике Српске на рјешење о прихватљивости захтјева овог клуба, Вијеће је утврдило да оспореном одлуком није повријеђен витални национални интерес бошњачког народа. Наиме, из наведених уставних одредби, по оцјени Вијећа, јасно произлази да се учешће припадника конститутивних народа и осталих у вршењу највиших функција обезбјеђује приликом избора предсједника Народне скупштине, предсједавајућег Вијећа народа, предсједника Владе, предсједника Врховног суда, предсједника Уставног суда и главног републичког тужиоца, тако да се за највише двије од ових функција могу изабрати лица из истог конститутивног народа или из реда Осталих. Дакле, по оцјени Вијећа, у расподјели кључних функција у законодавним, извршним и судским органима власти утврђен је лимит од највише двије функције за три конститутивна народа и Остале, али истовремено није утврђена и обавеза да сваки конститутивни народ и Остали мора имати по двије од шест функција. Имајући у виду наведено Вијеће је утврдило да су, до доношења оспорене одлуке, четири од предвиђених шест функција биле попуњене и то двије из реда хрватског народа, једна из реда осталих и једна из реда српског народа. У конкретном случају то су функције предсједника Народне скупштине, предсједавајућег Вијећа народа, предсједник Врховног суда и предсједник Уставног суда. Истовремено, Вијеће је утврдило да функција главног републичког тужиоца, у вријеме доношења оспорене одлуке, није била попуњена, нити је ова функција сада попуњена. На основу изложеног Вијеће је оцијенило да именовањем предсједника Владе, на начин како је то учињено оспореном одлуком, није повријеђено начело паритетне заступљености конститутивних народа и припадника осталих у институцијама власти, утврђено тачком 2. Амандмана LXXVII, којом је допуњен члан 69. Устава.

С обзиром на то да су након именовања предсједника Владе, двије од шест наведених функција попуњене из реда српског народа, као и да је једна функција за сада непопуњена, то по оцјени Вијећа,

нису основани наводи из захтјева Клуба делегата бошњачког народа да је оспореном одлуком повријеђен витални национални интерес конститутивног бошњачког народа дефинисан у Амандману LXX-VII на Устав Републике Српске, којим је допуњен члан 70. Устава, као остваривање права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним, извршним и правосудним органима власти (алинеја прва) и у једнаким правима конститутивних народа у процесу доношења одлука (алинеја пета).

(Одлука број: УВ -1/11 од 31. јануара 2011. године)

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА ЗАКОНА О ПОПИСУ СТАНОВНИШТВА, ДОМАЋИНСТАВА И СТАНОВА У 2011. ГОДИНИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Вијеће је оцијенило да је према Уставу Републике Српске неспорно овлашћење Народне скупштине Републике Српске да законом уреди материју пописа становништва на подручју овог ентитета, због чега је неоснован приговор Клуба делегата бошњачког народа да једино држава Босна и Херцеговина може доносити законе из ове области. Овом одлуком Вијеће је такође утврдило да су неосновани и остали наводи о повреди виталног националног интереса у поменутом закону, а који се односе на назив матерњег језика Бошњака у пописним обрасцима, примјени података о етничкој структури становништва прикупљених током пописа за формирање власти и попис грађана Републике Српске који живе у иностранству.

Такође, Вијеће је оцијенило да је очигледно неоснован захтјев, те да стога није прихватљив захтјев за покретање поступка за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у оспореном закону.

Из образложења:

Предсједавајући Вијећа народа Републике Српске доставио је 11. априла 2011. године Уставном суду Републике Српске – Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број 03.1/I-204/11 од 11. априла 2011. године, којим се, сагласно захтјеву Клуба делегата бошњачког народа, тражи покретање поступка за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о измјенама Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 22. фебруара 2011. године. Уз наведени акт достављен је поменути закон, Одлука о покретању поступка за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа број 03.2-19/11 од 4. марта 2011. године, као и Образложење ове одлуке од 14. марта 2011. године. У акту предсједавајућег Вијећа народа се наводи да је Народна скупштина Републике Српске на Четвртој сједници, одржаној 22. фебруара 2011. године изгласала, Закон о измјенама Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској, те је сагласно Амандману LXXXII на Устав Републике Српске овај закон достављен на разматрање Вијећу народа. Клуб делегата бошњачког народа је својим актом број 03.2-19/11 од 4. марта 2011. године одлучио да покрене процедуру заштите виталног националног интереса бошњачког народа у погледу донесеног закона. С обзиром на то да Вијеће народа није постигло сагласност свих клубова поводом предметног закона, као ни Заједничка комисија Народне скупштине и Вијећа народа, питање је прослијеђено Уставном суду – Вијећу за заштиту виталног интереса, да донесе одлуку да ли је овим законом повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

Поред наведеног, у прилогу акта предсједавајућег Вијећа народа од 15. јула 2010. године Суду је достављен извод из стенограма са Четврте сједнице Народне скупштине Републике Српске, одржане 22. фебруара 2011. године (у дијелу који се односи на тачку дневног реда о усвајању Закона о измјенама Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици

Српској), извод из стенограма са Друге редовне сједнице Вијећа народа Републике Српске, одржане 24. марта 2011. године (дио који се односи на разматрање Одлуке о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа у погледу поменутог закона) и извод из стенограма са сједнице Заједничке комисије Вијећа народа и Народне скупштине Републике Српске одржане 7. априла 2011. године (у дијелу који се односи на усаглашавање ставова поводом оспореног закона).

На основу поменутог акта предсједавајућег Вијећа народа и приложене документације Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске је утврдило да је Клуб делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске дана 4. марта 2011. године, под бројем 03.2-19/11, једногласно донио Одлуку о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о измјенама Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској, који је Народна скупштина изгласала на сједници одржаној 22. фебруара 2011. године. Вијеће је такође утврдило да се на Другој редовној сједници Вијећа народа, одржаној 24. марта 2011. године, о захтјеву Клуба делегата бошњачког народа од 4. марта 2011. године гласало по процедури за заштиту виталног националног интереса, али није постигнута сагласност свих клубова у овом вијећу. Заједничка комисија Вијећа народа и Народне скупштине на сједници одржаној 7. априла 2011. године такође није постигла сагласност поводом овог питања, па је предмет прослијеђен Уставном суду – Вијећу за заштиту виталног интереса да донесе одлуку да ли је поменути закон повријеђен витални национални интерес бошњачког народа.

Поред тога, Вијеће је утврдило да у Образложењу које је достављено уз Одлуку о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа Клуб делегата бошњачког народа наводи да је овај клуб у јуну 2010. године покренуо поступак заштите виталног националног интереса у погледу Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години

у Републици Српској, зато што сматра да једино држава Босна и Херцеговина има надлежност да својим законом регулише попис становништва како би испунила своју међународну обавезу и испоштовала препоруке Европске уније и надлежних тијела Уједињених нација. Даље се наводи да је у том поступку Клуб делегата бошњачког народа истакао конкретне чињенице које се односе на витални национални интерес овог народа, као што су попис становништва у дијаспори, национална структура пописних комисија, назив матерњег језика Бошњака и примјена података прикупљених током пописа за формирање власти. С обзиром на чињеницу да амандмани Клуба делегата бошњачког народа на текст Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској нису били прихваћени, овај клуб, како се у образложењу наводи, није поднио амандмане на Закон о измјенама Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској. Из наведених разлога, подносилац захтјева сматра да попис становништва на дијелу територије Босне и Херцеговине није прихватљив за Бошњаке.

Законом о измјенама Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској измијењени су ст. (1) и (2) члана 2. основног закона тако што је брисан дио одредбе којим је прописано да ће се попис становништва спровести у периоду од 1. до 15. априла 2011. године, те је одређено да ће Влада Републике Српске одлуком утврдити период у којем ће се спровести попис и одредити критични моменат пописа. Поред тога, измијењене су одредбе чл. 9. став 3, чл. 18. став 4, чл. 21. став 3, чл. 23. став 1, чл. 27. став 1. и став 2. т. а), б), в) и г), чл. 29. став 2, чл. 33. став 2. и чл. 36. став 1. Све наведене измјене односе на одредбе Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској којима је прописан период у којем ће бити спроведен попис становништва.

Имајући у виду напријед изложено Вијеће је утврдило да је у конкретном случају проведена процедура сагласно Амандаману LXXXII на Устав Републике Српске, којим је допуњен члан 70.

Устава. Вијеће је, међутим, цијенило и наводе из Образложења Одлуке о покретању поступка заштите виталног националног интереса у Закону о измјенама Закона о попису становништва, домаћинства и станова у 2011. години у Републици Српској. Наиме, образлажући свој став о повреди виталног националног интереса бошњачког народа у овом закону, подносилац захтјева указује на ранији поступак који се пред Вијећем водио под бројем Ув-5/10 поводом захтјева овог клуба за покретање поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о попису становништва, домаћинства и станова у 2011. години у Републици Српској, те наводи идентичне разлоге о повреди виталног националног интереса које је већ изнио у том поступку. Дакле, како из овог образложења јасно произлази, подносилац захтјева сматра да је и оспореним Законом о измјенама Закона о попису становништва, домаћинства и станова у 2011. години у Републици Српској из истих разлога повријеђен витални национални интерес бошњачког народа, и то у погледу националне структуре пописних комисија, назива матерњег језика Бошњака и примјене података прикупљених током пописа за формирање власти.

Одлуком овог вијећа број Ув-5/10 од 7. октобра 2010. године утврђено је да Законом о попису становништва, домаћинства и станова у 2011. години у Републици Српској није повријеђен витални национални интерес бошњачког народа. Вијеће је оцијенило да је према Уставу Републике Српске неспорно овлашћење Народне скупштине Републике Српске да законом уреди материју пописа становништва на подручју овог ентитета, због чега је неоснован приговор Клуба делегата бошњачког народа да једино држава Босна и Херцеговина може доносити законе из ове области. Овом одлуком Вијеће је такође утврдило да су неосновани и остали наводи о повреди виталног националног интереса у поменутом закону, а који се односе на назив матерњег језика Бошњака у пописним обрасцима, примјени података о етничкој структури становништва прикупљених током пописа за формирање власти и попис грађана Републике Српске који живе у иностранству.

Вијеће је имало у виду да су оспореним законом измијењене само одредбе Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској које се тичу периода у којем ће бити спроведен попис становништва, због чега се не могу довести у везу са евентуалном повредом виталног националног интереса у погледу матерњег језика Бошњака у пописним обрасцима, примјене података о етничкој структури становништва прикупљених током пописа за формирање власти и пописа грађана Републике Српске који живе у иностранству, јер се не односе на ова питања.

Имајући у виду изложено, а посебно садржај оспореног закона и чињеницу да Клуб делегата бошњачког народа у образложењу Одлуке о покретању виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о измјенама Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској указује на раније изнесене разлоге и наводе о повреди виталног националног интереса овог народа које је Вијеће већ разматрало у предмету Ув-5/10 у погледу Закона о попису становништва, домаћинстава и станова у 2011. години у Републици Српској, Вијеће је оцијенило да је очигледно неоснован захтјев, те да стога он није прихватљив за покретање поступка за утврђивање повреде виталног националног интереса бошњачког народа у оспореном закону.

(Рјешење број: УВ-3/11 од 19. април 2011. године)

